

Saaremaa Maleva

TOIMETUS JA TALITUS
Kuresaar, Saaremaa Maleva
Staap, kõnetr. 1.

==
KUULUTUSTE HIND:
Kuulutuse küljel 3 s. mm.
esimesel " 8 s. "
teksti osas 10 s. "

Teataja

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:
postiga aastas — 50 senti.
Tellimisi võtavad vastu kõik
malevkondade ja kompaniide
päälikud ja naiskodukaitse
jaoskondade esinaised.

№ 3/4. (167/168.)

5. veebruaril 1936.

VIII aastakäik.

Riigivanema otsus № 3.

8. jaanuaril 1936. a.

Esitan Eesti rahvale Eesti Vabariigi Põhiseaduse paragrahvid 1 ja 27 alusel otsustamiseks alljärgneva Rahvuskogu kokkukutsumise otsuse kava ja määrän rahvahääletuse 23., 24. ja 25. veebruariks 1936. a.

Eesti rahva otsus Rahvuskogu kokkukutsumiseks.

Eesti riigivõimu kõrgeima kandjana

Eesti rahvas

rahvahääletusel 23., 24. ja 25. veebruaril 1936. aastal

O t s u s t a s :

1) anda Riigivanemale volituse kokku kutsuda Rahvuskogu, kelle ülesandeks on vastu võtta vajalikud parandused maksva Eesti Vabariigi Põhiseaduses või vajaduse korral töötada välja ja vastu võtta uus Põhiseadus;

2) et Põhiseaduse parandamisel või uue Põhiseaduse väljatöötamisel tuleb Rahvuskogul võtta juhtnööriks, et Eesti jääb rahvavalitsuslikul alusel valitsevaks Vabariigiks, kus kõrgeim võim on rahva käes ja et Eesti riiki juhivad valitav riigipea tema poolt ametisse kutsutava valitsuse ning kahekojalise rahvaesinduse tasakaalustatud koostööl;

3) volitada Rahvuskogu vastu võtma Põhiseaduse elluviimiseks vajalikke seadusi;

4) Rahvuskogu koosseisu ja tegevuse kohta määrata järgmist:

— Rahvuskogu on kahekojaline;

— Rahvuskogu esimesel koyal on 80 liiget, kes valitakse rahva poolt üldisel, ühetaolisel, otsesel ja salajasel hääletamisel isikuvalimise põhimõtte alusel Riigivanema poolt antavas sellekohases valimise seaduses ettenähtud korras;

— Rahvuskogu teisel koyal on 40 liiget; teine koda koosneb kohtute, omavalitsuste, majandusliikude ja kutsete omavalitsuste, vähemusrahvuste kultuuromavalitsuste, Tartu ülikooli, kaitseliidu ja kirikute esindajaist Riigivanema poolt määratavail aluseil ja Põhiseaduse väljatöötamiseks vajalikkude teadmistega ja kogemustega isikute hulgast Riigivanema poolt määratud kümnest liikmest;

— Rahvuskogu esimene ja teine koda töötavad eraldi; kui lahkuminekute puhul Rahvuskogu kodukorras määratud alustel ettevõetavad kooskõlastamiskatsed jäävad tagajärjetuiks, moodustavad nad Rahvuskogu üldkoosoleku, kus küsimus otsustatakse hääletenamusega;

— Rahvuskogu peab lõpetama temale pandud ülesanded kuue kuu jooksul arvates tema kokkuastumisest;

— Rahvuskogu liikmed ei saa palka, kuid neile tasutakse istungitest osavõtmise kulud.

K. P ä t s, Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller, Kohtuminister.

Rahvahääletus on kodaniku õigus ja kohus.

Suurtest riiklikkudest küsimustest, mis määravad kodumaa saatuse, oleme kohustatud osa võtma!

Kaitseliidu ülema ringkiri

11. jaan. 1936. a. Nr. 525—R.

„Lähemal ajal — 23., 24. ja 25. veebruaril s. a. seisab meie rahval ees suurim ja tähtsaim küsimus — rahvahääletamine rahvuskogu ja põhiseaduse asjus.

Pisemagi seletusetagi on selge, et rahva osavõtust, rahva vastusest esitatud küsimustele ripub meie rahva ja riigi saatuse.

Sellepärast, erakorralise tähtsuse omab kõikide teadlike kodanikkude osavõtt rahvahääletusega ühenduses olevatest töödest.

Tean, et Riigivanem, Ülemjuhataja ja Vabariigi valitsus on kõige kindlamad demokraatliku korra ja rahvalitsusliku viisi pooldajad. Nende senine võitlus on olnud võitlus üksiku võimu ja üheparteilise korra vastu.

Kui nemad nüüd pööravad rahva poole, kutsudes meid kõiki appi jäädava demokraatliku korra lõplikuks kindlustamiseks Eestis, — siis on iga kodaniku pühaim kohus — käed külge panna.

Uue korra maksmahakkamine tooks tagasi meile ka kodurahu. Kaitseliidu peamiseks ülesandeks on rahu säilitamine Eestis. Esimeseks rahu säilitamise abinõuks on — rahutuste ärahoidmine rahulikult teel.

Siia kuuluvad võitlus sõnaga, mõttega ning küsimuste lahendamine demokraatlikudel alustel ja teedel. Partei poliitilistest heitlustest oleme meie — kaitseliitlased — alati eemale hoidunud ning saame seda tegema kõige kindlamalt ka tulevikus.

Suurtest riiklikkudest küsimustest, mis määravad rahva saatuse ja tema rahuliku arenemise — oleme meie aga kohustatud ja kutsutud osa võtma. Sellepärast — arvestades rahvahääletusel otsustamisele tulevate küsimuste äärmist tähtsust meie rahva tuleviku kohta, pöörangi mina Teie poole — kaitseliidu mehed ja naised — ning palun:

Ühiselt kõik tööle!

Lisan kohe juure, et kaitseliit, kui organisatsioon — relvadega, rivis, vormis kusagil ei esine. Kõik olete aga kutsutud tööle ühiskodanikena — eraisikutena.

Tean Teid ja tunnen Teid ning sellepärast usun, et see minu ringkiri, mis esimene sarnane kümne aasta jooksul, leiab kindlasti täitmist.“

J. Orasmaa, kindral-majoor.

Kaitseliidu ülem.

Saaremaa maleva mehed ja naised!

On saabumas uus ajajärk Eesti elus! 23., 24. ja 25. veebruaril on rahvahääletus, mis meie rahva ja riigi elus suure tähtsusega küsimusi peab lahendama.

Meie auväärne hra riigivanem, kes tahab viia Eestit vastu paremale tulevikule, on otsustanud meie alusmüüris põhiseaduses läbiviia muudatusi, mis peavad meile kindlustama demokraatliku ja sarnase kindla korra, et meie praegune ja tulevased põlvned rahulikult ja kindlalt saaksid edasi areneda.

Praegune põhiseaduslik kord on Eestile väga kardetav, kuna põhiseaduses on suuri puudusi, mis võivad kujuneda hädaohtlikuks, kui võimu juurde pääsevad isikud, kes ei hooli riigi ega rahva huvidest. Sel korral ei ole ühtegi võimu, kes üleastujat korrale kutsuks.

Suurte riiklikkude küsimuste lahendamisel, mis määravad kodumaa saatuse, ei saa ka kaitseliit sellest eemale jääda.

Sellepärast — ühiselt tööle!

Näitame kõigile, kes tahavad sirutada kätt meie kodumaa järele, et meie tahame ja suudame ise olla oma maa peremehed.

„Vähemalt 500.000 häält rahvuskogu kokkukutsumise poolt!“

Rahvahääletus ei ole mingi parteiline ettevõte, ta ei ole ühegi partei huvides.

See on rahvuslik aktsioon, mille ainsaks sihiks on Eesti riigi sisekorra uuendamine, praegu maksva põhiseaduse puuduste kõrvaldamine.

Maleva mehed, naised!

Teie olete alati tõmmanud kaasa kõigile, mis hea, mis õilis ja mis meie kodumaale kasuks. Teeme seda ka nüüd täies üksmeeles. Meie kindlustame oma kodumaale demokraatliku ja kindla korra, kui 23., 24. ja 25. veebruaril kõik viimseni läheme valimiskastide juurde. Täidame kõik oma kodaniku kohuse, anname eeskujuga teistele. Kutsume kaasa ka oma lähemad naabrid ja sõbrad. Siis oleme täitnud oma kohustuse kodumaa vastu.

Tean ja tunnen, et iga Saaremaa maleva liige aitab kaasa rahvahääletuse heaks kordaminekuks ja täidab oma kodaniku kohustuse.

O. Säre v, kolonelleitnant.
Maleva pealik.

See ja anna ka teistele lugeda.

Cesti sammub vastu paremale tulewikule.

Miks muundame põhiseadust ja miks tuleb Rahwuskoogu kogu?

Celolew rahwahääletus — juurimaid rahwuslikke aktiivseid.

Celolew rahwahääletus 23., 24. ja 25. webruaril s. a. ja rahwuskoogu kokkutsumine peab andma Cestile tugewa riigitorra ja küllalbase wõimuga warustatud stabiilse walitsuse, kusjuures kõrgema wõimu allikats on rahwas. Cesti riiki saab juhtima rahwa poolt otseselt walitaw riigipea, kes kutsub ametisse walitsuse. Selle kõrwal saab teotsema tahetajaline rahwaesindus walitsusega tasalaalustatud koostööl. Rahwuskoogu esimene koda walitakse otsekohe rahwa poolt iijitwalimise wiisi järele ringkondade laupa. Seda lihtsat ja selget walimist on meie rahwas annu nõudnud ja nüüd tuleb see esimest korda tarwitusele rahwuskoogu walimistel. Teine koda moodustatakse kutselodade, omawalitsuste, kaitseliidu, ülitooli, kohtu, kiriku ja teistest esindajatest. Rahwuskoogu ülesandeks on wälja töötada Cestile uus ja parem põhiseadus. Rahwuskoogu peab lõpetama oma töö kuu jooksul ja ta liitmed palka ei saa.

Praegu makswal põhiseadusel on suuri puudusi, mis wõiwad kujuneda riigile teatawatel juhtudel hädaohhtlikuks. Kui enbise, Usutawa Kogu poolt wäljatõttatud põhiseaduse, järele oli kõik wõim koondatud rahwaesinduse kätte, siis on praegu maksma põhiseaduse koostajad läinud teise äärmusse. Nad on wõimu annud täielikult riigivanema kätte ja see üfifil isil wõib praeguse põhiseaduse alusel teha, mis ta soowib, ilma, et rahwal, wõi rahwaesindusel oleks palju midagi selda.

Sarnane olukord on aga Cestile wäga kardetaw. Mõni riigivanem wõib, nagu seda näeme praeguse riigivanema R. Pärti walitsemise juures, oma suurt wõimu kasutada maa ja rahwa huwides ja walitseda nii, nagu see õige ja õnnistusrikas riigile. Sel korral ei ole sellest midagi halba, et tema kätte on usaldatud nii suur wõim. Sootu hädaohhtlikuks wõib muutuda olukord, kui riigivanema kohale astub isil, kes ei hooli ei wabariigi, ega rahwa huwides, waid hallab riiki walitsema nii, kuidas seda teha ei tohiks. Sel korral ei ole praeguse põhiseaduse järele ei wahelaestujat ega pidurdajat. Sarnane riigivanem wõib siise seada halastamata ainuwalitsuse ja diktatuuri, kus teba ei ole wõimeline leegi keelama.

Ega wõjata nimetata praegu makswat

põhiseadust, mis wapside poolt wälja töötatud, hüppelaua põhiseaduseks. Wapsid ei meisterdanud selle põhiseaduse juhuslikult sarnaseks, waid neil oli sellejuures oma kindel tagamõte. Seda põhiseadust taheti kasutada ülemineku lauwana diktatuuri sisseseadmiseks. See aga ei läinud neil teatavasti korda, kuna nende plaanid paljastati liig warakult ja aeti nurja 12. märtsil 1934. aastal.

12. märtsi eelsed sündmused näitafid kogu rahwale, kui hädaohhtlikuks wõib riigis kujuneda olukord selle põhiseaduse alusel, ja et ta tuleb wõtta esimesel wõimalusel parandamisele, ja et sellest tulewad kõrwaldada kõik ilmsitstulnud hädaohhtlikud küljed. Seda taotlekti eelseisew rahwahääletus. See on ta siht.

Riigivanem on walinud põhiseaduse parandamiseks uue tee — rahwa poolt walitawa rahwuskoogu kaudu. Kuna wapside põhiseaduse töötasid wälja paar-kolm juhuslikku isikut, kel pealegi puudusid igasugused riigitogemused ja nende põhiseadus meisterdati ülepea-kaela põlwe otjas, peab nüüd rahwuskoogu poolt walminew uus põhiseadus olema waba kõigist neist pahedest, sest tema wäljatõttamisest saawad osa wõtma Cesti rahwa poolt walitawad paremad pojad ja juurte kogemustega warustatud nii riigi, kui omawalitsuse, kutselodade ja seltskonnategelased ning rahwa poolt walitud esitajad. Kawatsetud rahwuskoogu ei ole midagi muud, kui uus Usutaw Kogu, kes peab andma riigile niisuguse walitsemise korralduse, mida ei oleks jälle waja muuta mõne aja pärast, waid mis wõiks jääda püsima lauemateks aastateks. Kuidas sarnast põhiseadust koostada, selleks peats meil olema juba küllalbaselt kogemusi.

Uus põhiseadus ei tule juhusliku konditawaga, waid talle on riigivanem oma otisega rahwahääletuse ja rahwuskoogu kokkutsumise kohta tõmmanud kindlad piirjooned. Selle järele on kindlalt määratud, et Cesti peab jääma rahwawalitsuslikul alusel walitsetawaks wabariigiks, kus juurääniks ja kõrgema wõimu kandjaks on rahwas ning et Cesti riiki juhib walitaw riigipea tema poolt ametisse kutsutawa walitsuse ning rahwaesinduse tasalaalustatud koostööl. Need on nurgakivid, millele peab tuginema

meie tulewane riigiehitus. Keiist on tähtsaim see, et Cesti riigi walitsemine peab uue põhiseaduse alusel toimuma demokraatlikus ja rahwawalitsuslikus waimus. See on eelolewa uuenduse olulisem põhijoon ja neid riigivanema seisukohti pooldab Cesti rahwa suur enamuse täiel määral.

Ei mõned wastutustundeta isikud kodumaal ja Cestile waenulikul ollused wälismaal on püüdnud lewitada kuulujutte, nagu walitsuse meil kodumaal praegu diktatuur, on eelolewa rahwahääletuse ja Rahwuskoogu kokkutsumise motiividest seega selgelt näha, et Cestis tõeliselt midagi sellest ei ole, waid et just wastupidiselt — riigivanem ja walitsus oma sammudega on päästnud oma isamaa diktatuuri eest. Kui nüüd riigivanem kutsub rahwast osa wõtma riigi juhtimisest, näitab see ilmelalt, et praegused riigijuhid on pidanud oma lubadusi ja on jäänud truuks rahwawalitsuslikule korrale.

Riigivanema R. Pärti praeguse rahwusliku walitsuse kestel on Cesti rahwas wõinud maitsta üle kahe aasta kosutawat rahupõlwe. Kodumaal on kõitjal arenenud seesmine ülesehitustöö ja majanduslik olukord on tunduvalt paranenud. Raske majanduskriisi terawad haawad on walitsuse targal talitusel kadunud põllumajandusest ja tööstus ning laubandus on Cestis lõõnud jälle diitjele. Praegune walitsus on olnud sellejuures ka esimene Cesti iseseiswuse ajaloo, kes loonud riigi tagawara fondi, kuhu juba kogutud hulk raha wõimalikeks mustemateks päewadeks. Cesti on kogu maailmas saanud kuuljaks, kus odawa ja madala elumatsumuse juures on tööd ja leiba leida kogu rahwal ja kus ei tunta enam tööta-tööliste klasfi. Samuti on meeled inimestele rahunenud, mis enne 12. märtsi piitsutatud wapside demagoogiliste hirmulauseetega wiimse pingeni üles ja kus kodanikel ei olnud enam selgust, mis toob järgmine päew. Ule riigi walitsuse rahu ja on jalule seatud kindel kord.

Samal ajal oli riigivanemal walminud kindel lawa, kuidas ehitada edasi meie riiki nii, et sifimine rahu ja majanduslik eda wõiks edasi kesta ka tulewikus. Juba 17. jaanuaril 1935. a. üleriiklikul riigi- ja omawalitsuse tegelaste juhtide kokkutulekul teatas riigivanem, et ta tahab

Rahvahääletus annab Eestile tugeva valitsuse ja demokraatliku riigikorra.

pöörata rahwa poole teatega uuenduste läbiviimiseks riigi valitsemise süsteemis ja selle kohta käiva kawaga esineda lähemas tulevikus. Peale selle on seda riigivanem mitmel korral rõhutanud ja ette toonud nimetatud kawa ühtlasju. Ühtlasjaliku kawaga pidi ta esinema 31. märtsil üleriiklikul kongressil 8. detsembril 1935. a., kuid mainitud päeval plaanitud wapside mäsfulatse tõttu jäi see ära.

Nagu nüüd rahwas näha võib riigivanema otsust, on see põhjalikult läbi mõeldud akt, mis ei ole seoses 8. detsembri sündmusel. Nüüd on ta aga rahwale weelgi selgem ja arusaadavam, kui waremalt, miks peame kindlustama edaspidiste võimalike üllatuste ärahoidmiseks oma riigitorde. Riigivanema otsus näitab, et Eesti riiki juhib riigipea ja koos sellega ühtlasi ka walitsust. Ta on walitsuse ametisse kutsuja ja wabastaja ja asetab walitsuse kontakti rahwaesindusega. Nii jääb püsima riigivanema wõimukindlus. Selle tõttu ei saa tulla üldse kõne alla, et riigivõim jaaks ärarõhustatud ja muutuks nõrgaks.

Uue korra tugevamaks nurgakivi on walimised isiku põhimõtte alusel. Isikuwalimine on olnud meie rahwa taaraegselt unistuseks, mis nüüd täitub. Seni püsinud proporsionaalne walimisviis wiis rahwa omawahel lahku, ja oli suurema pahe — erakondade tekitajaks, millest kodanikud lõpuliikult tüdimenud. Isikuwalimise põhimõtte sissetoomisel jääb nüüd rahwal kandidaatide ülesseadmisel täielik wabadus ja erakondade senine nimekirjade hääletamise moodus kaob lõpuliikult. Nii wabaneb Eesti jäädawalt kõikwast olukorrast, kus teda oli wõimalik kui tellapendliks lükata ühest ohust teise, kuna praeguse põhiseaduse järele wõis kodumaal teostada iga 5 aasta järele riigipöörde ja rewolutsiooni.

Riigivanem on kordumalt toonitanud, et praegune põhiseadus võib saada riigile saatuslikuks. Ta on ainult siis hea, kui riigi eesotsas on tublid ja tasakaalulad juhid, nagu seda näeme praeguse R. Pätsi rahwusliku walitsuse juures. Praegu mawaw põhiseadus on selle tõttu, kui kolme jalaga laud. Et see laud wõiks seista ja olets tasakaalus, peab puuduma neljanda jala asemel tal hoidma põlwe all. Niipea aga, kui wõtta põlw ära alt, langeb laud raginal ümber. Kuna praegu sarnast riigilauda hoiawad ülewal tublid ja andelad inimesed, ei saa tunda praeguse põhiseaduse raskusi. Kui aga ajad muutuvad ja etteotsa wõivad jätuda tasakaalulad mehed, on kogu raskused läes.

Põhiseadus peab olema waba sarnastest jaatuslikest rotiautudest. Ta peab andma

tasakaalustatud riigiaparaadi, kuid walitsusele ka täieliku wõimukindluse. Uue korra ideaaliks on nii seesmiselt kui walitselt tugev riik ja rahwas. See wõtab wõõramaistel ollustel lõpuliikult wõimaluse Eesti siseasjade juurde pääsemiseks.

Praegune põhiseadus on — hüppelaua põhiseadus. Ta koostati wapside poolt waid selleks, et seda kasutada hüppelauana ära juhi põhimõtte ja diktatuuri maksmapanemiseks. Tema ainsamaks headuseks oli waid see, et pääsesime lahti endisest logisewast korrast, Riigifogu erakondade demagogiasist ja lehmakauplemisest.

Wapside poolt meisterdatud ja praegu lehtiw põhiseadus on kallutatud teise äärmusse. Ta on ehitatud nii, et walitsus ei pruugi arwestada üldse rahwaesindusega (näiteks riigi eelarwe läbiviimisel). Ta oli nende poolt mõeldud lühikeseks ülemineku aegjarguks, mida oleks kasutatud oma rusika lõpuliikult kinnitamiseks eesti rahwa turjale.

Ainult õnnelikul kombel oli riigitiituri juures praegune K. Pätsi walitsus selle põhiseaduse maksmapanemisel, kes on kasutanud teda, et wiia kodumaad wastu läbikaalutud, tasakaalustatud ja terve mõistuse järele ehitatud püsiva demokraatliku riigikorra juurde.

Selolewa rahwahääletuse jaatam ja jõuline läbiviimine ning Rahwuskoogu kokkukutsumine on meie riiklikule ja rahwuslikule uhtusele suurets jõuallikas.

Rahwahääletamisel peab rahwas ütleva, et Eesti ei lähe mitte juhi, waid oma rahwusliku rada. Ta ei jalli mingisuguseid wõõraid wahel-segamisi, olgu see wäljastpoolt Eesti juhitud tumedate jõudude, wõi wapside näol.

Et praegu mawaw põhiseadus on puudulik ja wigane, seda on tunnistanud awalikult ise ta meisterdajad kirikulsa A. Larla näol, kes mõõdnud aasta jügil efitas ta paranduse ja ümber tegemise eelndu.

23., 24. ja 25. weebuaril toimetulew rahwahääletus on Eesti rahwa wõitlus oma olemasolu, wabaduse ja iseseiswuse eest. See on eestlaste elutungu wõimas wäljendus nende wastuseks, kes tulewad täsigranaatidega ta kallale. Kogu seltskond on kutsutud selleks kaasa ühise juhikause alla

„Rahwuskoogu kokku!“

Rahwale on antud waba wõimalus kaasa tulla tema poolt walitawate efitdajate laudu Eesti püsiva riigikorra ehituse lõpule wiimiseks.

See on suur riiklik ja isamaaline akt, mille wastu sõidwad ainuüksi wälisjõud ja rahwawaenlased. See aga Eesti ei heiduta, kuna iga rahwa kessel leidub juudaseid. Eesti õnn on aga see, et need juudased on aegsasti paljastatud ja seatud alasti rahwa filmade ette.

Eesti on teadlik, et üks jagu maailma rahwaid, kes wõitlewad ruumi pärast, on heitnud oma pilgu ta nurmedele ja nõlwadele. Need wõõrad loewad enbid olewat õigustatuteks teiste käest seda ruumi ära wõima. Eesti on ka teadlik, et need ollused, kes tungiwad peale wapside nime all, ei ole mitte iseseiswad, waid rippuwad wälismõjutuste kapitali löda otsas. Wapside kamba ninamees A. Sirl on ise awalikult delnud, et nad riigipöörde teostamise korral ei jae mitte üksi, waid neile tuleb abi wäljastpoolt.

Nii meie näeme seda äraandliku ringkonda liigutamas üle piiri ulatawate sõrmede näpunäidetel. Kuigi selle wõõra jõrmeotsad liigutawad Eestis, on need sõrmed läe ja keha küljes, mis asuwad wäljaspool meie kodumaad. Need ollused aga, kes siin liiguwad praegu mõõda maad rahwa kessel ringi ja töötawad wastu Eesti asjale, on nende sõrmede poolt warustatud suurte aineliste tagawaradega. On teada, et wapside poolt 8. detsembril 1935. a. plaanitud wennamere walamise tapatalgude ettewalmistus läinud meil maksma 15 miljoni senti ümber. See on summa, mis läinud wapsidel maksma kawastatud weresajana korraldamise efitalgsete kulutustena, juurdearwamata sija weel palgad nende agentidele ja muud kulud. Nii võib ette kujutada, milliste aineliste wõimalustega ja tagawaradega wõitleb see rinne.

Need, kes ei taha, et meie riigitorde jaaks rahwa poolt rahwahääletusel kindla aluse jaatama otsuse näol, need, kes ei taha, et meie saaksime korraldatud stabiilse põhiseaduse — need teewad kühutustööd rahwahääletuse wastu — on Eesti wabaduse ja iseseiswuse waenlased.

Selolew rahwuslik heitlus oma iseseiswuse eest nõuab meilt suurt ettewaatust ja kindlat meelt. Waenlane on salakawal ja on end poetanud meie eesti inimeste kessele. Need inimesed on saanud wõõra kapitali kafilasteks ja nende seljataga töötaw eesti rahwale wõõras, kuid hästi juhitud kindralstaap. Seepärast on käimasolew wõitlus — wõitlus wäliswaenlaste wastu ja sarnaneb Eesti rahwa teistkordse heitlusele oma ajaloolise wastase — landeswääriga.

Eesti on olnud üle 1000 aasta wõõrastele läbikäigu maaks, kus puhunud

tugewad, võõrad tõmbetuuled nii idast, kui läänest. Nüüd on aeg lõpuliikult sulgeda kõik uksed, et need tuuled jääkijid meist jäädavalt eemale. Eesti orientatsioon ei ole tuigerdamine ei punase, ega pruuni vahel. Eesti saab olla iseiseisew ja seda kindlustada ainult oma puhta ja kindla Eesti orientatsiooniga.

Üks siht on meie waenlastel: Eesti põllud ja metsad, Eesti rannikud ja saarestikud. Tuhat aastat on seda ihaldatud.

Nüüd on saabunud eestlastel aeg, olles omas majas täielikkudeks peremeesteks, weebruari kuu rahvahääletuse jaataval läbirääkimisel kindlalt velda:

Näed Eesti küljest eemale. — Eesti juhib ise oma saatust!

Eesti riigile suagu sarnase kindla tuju, mis teeb tulewikus võimatult igasugused

Eesti ei lase end hirmutada pommide ja granaatidega.

Eestlaste ühine ja võimne vastus on weebruari kuu rahvahääletusel:

Rahwuskogu kofku!

Läbilugedes anna edasi ka naabrile lugemiseks.

Kwaland teadmiseks ja täitmiseks Kaitse-
liidu ülema ringkirja 28. jaan. 1936. a.
Nr 525.

Kõigile malewate pealikele.

Käesolewal aastal Wabariigi aastapäew on selleks päewaks, kus kodanikud suuremaarvuliselt rahvahääletusest osa wõtawad ja seega oma kodaniku kohused riigi elust osawõtmise kohta täidawad.

Käsen malewate ja malewa allüksuste pealikuid Wabariigi aastapäewa paraadide korraldamisel filmas pidada, et paraadid ja kaitseliitlaste kogumised neile, ei ole talituseks kaitseliitlastele ja seega ka nende perekondadele rahvahääletusest osawõtmiseks. See tähendab, kaitseliitlasi ei tohi koftu kutsuda paraadidele laugele oma rahvahääletuse kohast, nii et neil pole võimalik 24. weebruaril rahvahääletusest osa wõtta, mis iseäranis wõib ette tulla maaliüksustes. Sellepärast maaliüksustes malewafondade paraade mitte pidada. Neis kompaniides, kus kaitseliitlaste wahesuse tõttu paraadid wõiwad tulla wäljesees, paraadid ka ära jätta.

Limades, kus paraade korraldavad garnisoni ülemad ja kus kaitseliitlaste osawõtt ei ole talituseks rahvahääletusest osawõtmiseks, sest limades rahvahääletuse kohad on kaitseliitlaste elukohtade lähedus-

wälispidised waheseisemised. Sellepärast tahetigi seda talistada ja pommide ning granaatidega sundida meie rahwast wõõra ille alla.

Selle kindla torra loomiseks on nüüd Riigivanem annud püsiwad raamjooned ja pöbranud sellega rahwa poole. Rahwas peab nüüd 23., 24. ja 25. weebruaril andma oma suweraanse wastuse.

Riigivanem koos kaitsewägede ülemjuhataja ja Wabariigi Walisusega, selle tarcol tuhtimisel on eesti elu kosunud, kutsub rahwast üles riigitorada kindlustama. Sellele sõdiwad wastu ainultki wälisjõud oma käsilaste-wapside näol. Seega on eelolewa rahwuskogu allikooni puhul rahvahääletuse tampaanias tats rinnet — Eesti rahwa front ja wälisjõudude front.

ses, malewatel ja kaitseliidu üksustel osa wõtta Wabariigi aastapäewa paraadidest.

J. Drasmaa,
kindralmajor.

M. Valder, kolonelleitnant,
peastaabi ülema eest.

Kõigile kompaniide ja üksiküksuste pealikele.

Balun kõiti üksuste pealike, tallel „Malewa Teataja“ 1936. a. tellijate nimetirjad alles esitamata, need kofhe malewa staapi ära saata.

Wõnede üksuste pealikud on ainult kümne eht wähem tellija peale nimetirja saatnud. Seda on wähe. Tuleb wähemalt 60% koosseisust „M. Teataja“ tellida. Neil pealikul asi unesti käsil wõtta ja täiendam tellijate nimetiri malewa staapi ära saata 20. weebr. s. a.

Tellijate nimetirjad pidid malewa staapi jõndma juba 5. jaanuariks s. a. Weel kord tuletan meelde, et kolme üksuse päälitid, kes 1. III. 1936. a. kõigile oma üksuse koosseisju kaitseliitlastele „M. Teataja“ telliwad, saawad tasuta preemiad.

Waata minu ringkiri 5. XII. 35. a. nr. 572. — „M. T.“ nr 23/24—1935.

D. Särew, kolonelleitnant.

Noorte Kotkaste Saaremaa malewa wanema

Käskkiri nr. 30.

Kuresaares, 1. weebruaril 1936. a.

§ 1.

Noorte Kotkaste Saaremaa malewa wanema obi Hendrik Düstawel, malewa päälit kaptien Mihail Mitt ja malewa instruktior pl. Reinhold Heinlaib lugeda M. K. Päästaabi kutsel Tallinnas Noorte Kotkaste juhtide nõuwidamiskoosolekul läkitamisel osuiks 24. jaanuarist kell 1400 kuni 27. jaanuarini kell 1130.

Ulus: Pääwanema Käskkiri nr. 80.

§ 2.

Noorte Kotkaste Leifi malewafonna wanem Georgi Endrekson, kes wiibis minu poolt lubatud terwijeparanduse puhkusel 4. detsembrist 1935. a. arwates, lugeda kohal ja ametikohuste täitmisele osuiks, arwates 1. jaanuarist 1936.

Diendus: Minu lft. nr. 29 § 1 ja Leifi mlwl. wan. ettekanne.

§ 3.

Lähemal ajal ilmub raamatutele „Mida peab noorkotkas teadma?“ uus täiendatud trükk. Raamatutele üksikmüügi hind on 30 senti. Malewa staabi kaudu on wõimalik seda wäljaannet saada hinnaga 16 senti, kui ettetellimised saadawad malewa staapi hiljemalt 8. weebruariks. Samasugustel tingimustel on saada ka „Noorkotka laulikut“ hinnaga 10 fnt. (üksikmüügi hind 25 senti). Pärast 7. weebruari malewa staapi saabunud tellimisi ei saa enam täita alandatud hinnaga.

J. Koppel, malewa wanem.

M. Mitt, kaptien, malewa päälit.

Saarlased hääletawad 23. 24. ja 25. weebruaril.

Saaremaa malewa pealiku

Käskkiri nr. 6.

Kuresaares, 21. jaanuaril 1936. a.

§ 1.

Malewa staabi poolt korraldati 13.—19. jaan. s. a. mereüksuste kaitseliitlastele, paadijuhitidele, nende abidele, motoristidele, signalistidele, sibe-posti pealikele ja wiinõõridele kursused.

Kursuste lõppedes olid kõikidel katsed, kus juures neile, kes soowisid M. T. nr. 24 — 1935. a. art. 221 tähendatud laewajuhi kutsel omandada, oli kaitse korraldatud Kuresaare sadamakaptieni asetäitja poolt Kuresaare merekooli juures.

Uus põhiseadus kindlustab Eesti tulewiku.

§ 2.

Kompanii poolt tunnistati teadmised rahuldavateks ja loeti määrlisteks kuni 5 brutto registertonna laewa juhtideks siseõidibus järgmised kaitseleitlased:

Srl. nr.	Ametkoht u. üldus	Perekonna- ja eesnimi	ü t f u s
1	Malewa mere- alk. pealik	Toom Artur	Riheltonna meredivisjon
2	paadijuht	Teär Al-der	"
3	rekwirpealik	Till Woldemar	Kuresaare mereraioon
4	paadijuht	Trunwert Al-der	Riheltonna meredivisjon
5	motorist	Kruul Karl	"
6	malewl.	Waher Oskar	"
7	paadijuht	Laul Oskar	"
8	motorist	Koor Albert	"
9	paadijuht	Parem Peeter	Kuresaare mereraioon
10	signalist	Lõhnus Johan	"
11	motorist	Perens Martin	"
12	signalist	Mägi Johan	"
13	paadijuht	Ali Al-der	"
14	paadijuhi abi	Waher August	"
15	"	Aus Aleksei	"
16	paadijuht	Laht Friedrich	"
17	paadijuhi abi	Lõõrit Aleksei	"
18	malewlane	Wilbert Walerian	Torgu kompanii
19	signalist	Maripuu Nikolai	Kuresaare mereraioon
20	paadijuhi abi	Kuul Aleksei	"
21	sibeposti pealik	Kull Aleksei	"
22	signalist	Talvit Ewald	"
23	paadijuht	Tool Kirill	"
24	signalist	Lepit Wladimir	"
25	paadijuhi abi	Naw Aleksei	"
26	signalist	Albo Al-der	Riheltonna meredivisjon
27	paadijuht	Teär Oskar	"
28	minõõr	Lepit Kirill	Kuresaare mereraioon
29	signalist	Saar Eduard	Riheltonna meredivisjon
30	malewlane	Suurwäraw Arnold	Kuresaare mereraioon
31	sibeposti pealik	Waim Leonhard	"

Sama komisjoni poolt tunnistati R. T. nr. 24 1935. a. art. 221 § 7 nõuetele vastavateks laewajuhtideks (kuni 20 br. reg. tonni laewad), kui nad esitawad sama § nõuetawa tunnistuse mereõidu kohta, järgmised kaitseleitlased:

Srl. nr.	Ametkoht kaitseleitlus	Perekonna- ja eesnimi	ü t f u s
1	malewlane	Loodus August	Riheltonna meredivisjon
2	paadijuht	Dunpuu August	"
3	paadijuhi abi	Jürisõn Artur	Kuresaare mereraioon
4	paadijuht	Tentson Karl	"
5	malewlane	Siimon Karl	Torgu kompanii

§ 3.

Mootori tundmise alal sooritasid katsed järgmised kaitseleitlased:

Srl. nr.	Ametkoht kaitseleitlus	Perekonna- ja eesnimi	ü t f u s	Komisjoni hinne
1	Malewa mere- alkuste pealik	Toom Artur	Riheltonna mered.	rahuldaw
2	paadijuht	Teär Aleksander	"	"
3	"	Trunwert Al-der	"	"
4	motorist	Kruul Karl	"	hea
5	signalist	Saar Eduard	"	"

Srl. nr.	Ametkoht kaitseleitlus	Perekonna- ja eesnimi	ü t f u s	Komisjoni hinne
6	malewlane	Waher Oskar	Riheltonna mered.	hea
7	"	Loodus August	"	w. hea
8	signalist	Kann Hendrik	Kuresaare merer.	hea
9	paadijuht	Laul Oskar	Rihelk. meredivisj.	rahuld.
10	motorist	Perens Martin	Kuresaare merer.	hea
11	malewlane	Dunpuu August	Riheltonna mered.	hea
12	paadijuht	Ali Aleksander	Kuresaare merer.	rahuld.
13	paadijuhi abi	Waher August	"	"
14	"	Aus Aleksei	"	hea
15	signalist	Wilbas Johannes	"	"
16	paadijuht	Laht Friedrich	"	"
17	paadijuhi abi	Lõõrit Aleksei	"	"
18	"	Jürisõn Artur	"	rahuld.
19	paadijuht	Tool Kirill	"	hea
20	"	Tentson Karl	"	"
21	motorist	Kaasil Mihail	"	"
22	paadijuht	Teär Oskar	Rihelk. merediv.	"
23	motorist	Elisejew Nikolai	Kuresaare merer.	rahuld.
24	paadijuht	Höbenit Mihel	Riheltonna mered.	"

§ 4.

Side alal sooritasid katsed järgmised kaitseleitlased:

Srl. nr.	Ametkoht kaitseleitlus	Perekonna- ja eesnimi	ü t f u s	Komisjoni hinne
1	signalist	Kann Hendrik	Kuresaare merer.	rahuldaw
2	motorist	Koor Albert	Riheltonna merediv.	hea
3	signalist	Lõhnus Johan	Kuresaare merer.	"
4	"	Mägi Johan	"	rahuldaw
5	"	Wilbas Johannes	"	"
6	"	Maripuu Nikolai	"	hea
7	paadijuhi abi	Jürisõn Artur	"	rahuldaw
8	sibeposti pealik	Kull Aleksei	"	hea
9	signalist	Albo Al-der	Riheltonna mered.	"
10	paadijuht	Teär Oskar	"	rahuldaw
11	divisjoni pealik	Waim Leonhard	Kuresaare merer.	hea
12	signalist	Wesberg Herman	"	rahuldaw

§ 5.

Miini-traali alal sooritasid katsed:

Srl. nr.	Ametkoht kaitseleitlus	Perekonna- ja eesnimi	ü t f u s	Komisjoni hinne
1	Malewa mere- alkuste pealik	Toom Artur	Riheltonna mered.	rahuldaw
2	paadijuht	Teär Aleksander	"	"
3	signalist	Saar Eduard	"	hea
4	paadijuht	Laul Oskar	"	rahuldaw
5	signalist	Mägi Johan	Kuresaare merer.	"
6	malewlane	Dunpuu August	Riheltonna mered.	hea
7	wan. minõõr	Ait Eduard	Kuresaare merer.	"
8	paadijuhi abi	Aus Aleksei	"	rahuldaw
9	minõõr	Sepp Jaan	"	"
10	"	Kaju Oskar	"	"
11	"	Merits Bernhard	"	"
12	paadijuht	Laht Friedrich	"	"
13	"	Tool Kirill	"	"
14	signalist	Lepit Wladimir	"	hea
15	paadijuht	Teär Oskar	Riheltonna mered.	rahuldaw
16	minõõr	Lepit Kirill	Kuresaare merer.	"
17	wan. minõõr	Kuust Robert	"	hea

§ 6.

Kõikide §§ 2, 3, 4 ja 5 tähendatud kaitseleitlaste teenistus-
lehtedesse sisse tunda vastawate katsete sooritamine.

Mootori, side ja miini-traali alal katsed sooritatuile antakse
välja tunnistused malewa staabi poolt. Laewajuhtidele Kuresaare
sadama kapteni poolt.

D. S ä r e w, kolonelleitnant,
malewa päalik.